1858. N°. 1101½ C.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

MAANDAG 13 SEPTEMBER.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 11 September.

De taal-, letter- en geschiedkundige afdeeling van de kon. akademie van wetenschappen zal op Maandag aanst. te Amsterdam eene gewone vergadering houden.

— Het getal der in het Werkhuis alhier opgenomenen bedroeg gedurende deze week dagelijks van 85 tot 93 personen.

— Te Delft is overleden Z. Exc. de heer mr. A. J. Borret, oud-commissaris des konings in de provincie Noordbrabant.

— Op den 8sten dezer heeft te Dordrecht, in tegenwoordigheid van heeren burgemeester en wethouders, van heeren leden van den gemeenteraad en van de kamer van koophandel en fabrieken te Dordrecht, en van heeren inzenders, in het Hof van Holland de plegtige opening plaats gehad van de provinciale tentoonstelling, uitgeschreven door de vereeniging tot bevordering van fabriek- en handwerksnijverheid. De voorzitter der afdeeling Dordrecht, de heer H. W. Veth, hield bij deze gelegenheid eene toepasselijke rede, en leidde vervolgens de genoodigden in de zalen rond. Er zijn vele kostbare en fraaije voorwerpen ingezonden, en de smaakvolle plaatsing wordt zeer geroemd.

— Den 17den dezer zal op 's rijks werf te Hellevoetsluis worden aanbesteed het sloopen van het voor 's rijks dienst afgekeurd stoomschip *Curaçao*, liggende aldaar.

— Uit Amsterdam wordt gemeld dat de gift door Z. M. den koning aan den burgemeester ten behoeve der algemeene armen ter hand gesteld f 2000 bedraagt, en dat de heer G. F. Westerman, directeur van de maatschappij Natura Artis Magistra, door Z. M. tot officier van de orde van de Eikenkroon is benoemd.

— In den loop der aanstaande wintermaanden zal door het dames-comité ter bevordering van de afschaffing der slavernij, eene verloting van dames handwerken enz., worden gehouden, zoowel ten voordeele van den vrijkoop van slaven, als tot ondersteuning van de evangelie-verkondiging door het Zeister-zendelinggenootschap in Suriname. Bij genoemd comité zijn weder onderscheiden giften ontvangen tot den vrijkoop van een 12-tal Christen-slavinnen in Suriname.

— Naar men zegt, is de persoon, die de jonge dochter nabij Haulerwijk heeft vermoord, gevat.

— Door den gemeenteraad van Kampen is besloten gedurende 20 jaren ten behoeve der noord-oostelijke spoorwegen jaarlijks te verstrekken de som van f 12,500. Men verneemt ook, dat onderscheidene plattelandsgemeenten, hoe weinig middelen zij ook bezitten, geldelijke aanbiedingen zullen doen, om de belangrijke zaak krachtdadig te ondersteunen.

— Uit Zwolle schrijft men het volgende: Een veldwachter der Ommerschans zoude een kolonist, die zich als vrijwilliger bij het leger had verbonden, naar de plaats zijner bestemming overbrengen. Onderweg wist de adspirant-militair den beambte echter zoo dronken te maken, dat hij hem ongehinderd ontwapenen en zijne kleederen met die van den geleider verwisselen kon. De guit is op eenen geheel anderen weg, in de nabijheid der stad, weder in handen der justitie geraakt.

's GRAVENHAGE, 11 September.

Z. M. heeft den heer Mr. J. Messchert van Vollenhoven, burgemeester van Amsterdam, benoemd tot ridder der orde van den Nederl. Leeuw.

— Bij besluit van 24 Aug. ll., heeft Z. M. tot belooning dergenen, die zich bij de in November 1857 en Februarij 1858 plaats gehad hebbende krijgsbedrijven op het eiland Ceram hebben onderscheiden, goedgevonden: 1°. te benoemen tot ridders der 4de kl. van de Mil. Willems-orde: den gouverneur der Moluksche eilanden, jhr. C. F. Goldman; den thans met verlof hier te lande aanwezigen luit.-kolonel J. C. H. J. de Veer; de 1ste luit. W. van Heyden en C. B. H. van Deutekom; den sergeant J. F. Goldman, van het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indie, mitsgaders den officier van gezondheid 3de klasse bij de milit. geneeskundige dienst aldaar W. S. Kramer; 2°. te bevorderen van ridder der 4de kl. tot ridder der 3de kl. van de Mil. Willems-orde, den luit.-kolonel der infanterie van het leger in Oost-Indie D. L. de Brabant; en 3°. te bepalen dat, bij afzonderlijke dagorders, zoo in Nederland als in Nederl. Indië, eervol zullen worden vermeld: de 1ste luit. J. C. Härner, de sergeant A. van Helden, de korporaal E. Aarmans, en de fuseliers J. Bodenveld en J. van Dijk, allen van het wapen der infanterie, en de korporaal C. Boers en de kanonnier 1ste kl. L. Verbeek, van het wapen der artillerie bij het leger in Oost-Indië.

— Z. M. heeft aan den heer H. Verbeek, burgemeester der gemeente Haaksbergen, vergunning verleend tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van ridder der orde van den Rooden Adelaar, 4de kl., hem door den koning van Pruissen geschonken.

— Gisteren middag ten 12 ure hebben de leden van den raad van state, benevens de secretaris, de referendarissen en commiezen van staat zich naar het paleis van den prins van Oranje begeven, om hunne opwachting bij den kroonprins te maken. Z. K. H. heeft het collegie, waarin hij, volgens art. 71 der grondwet, van regtswege zitting en eene raadgevende stem heeft, in een bijzonder gehoor ontvangen. De waarnemende voorzitter van den raad van state, de heer Piepers, heeft de eer gehad den vorst, namens den raad, geluk te wenschen met het heugelijke feest, dat door Z. K. H. en het vorstelijk gezin is gevierd, en heeft den prins de leden van den raad van state voorgesteld.

Ten 1 ure zijn de leden van het corps diplomatique in een plegtig gehoor bij Z. K. H. toegelaten. De prins van Oranje heeft op de allerminzaamste en ongedwongenste wijze zich met alle gezanten onderhouden.

Heden heeft Z. K. H. een bijzonder gehoor verleend aan het corps officieren der dienstdoende schutterij en later aan burgemeester en wethouders, die zich in plegtstatigen optogt naar het paleis hebben begeven. Ook de baron Gericke van Herwijnen, Ned. gezant te Brussel, benevens vele andere hooggeplaatste personen zijn bij Z. K. H. ten gehoore toegelaten.

— H. M. de koningin, vergezeld door Z. K. H. prins Alexander, zal zich aanstaanden Maandag naar Stuttgardt begeven, ten einde den verjaardag van HDs. vader, den koning van Wurtemberg, in die hoofdstad te vieren.

— H. K. H. prinses Marianne wordt binnen kort weder op haar buitenverblijf Rusthof verwacht.

— Het verslag omtrent de feesten, die alhier ter viering van den achttienden verjaardag van Z. K. H. den prins van Oranje hebben plaats gehad, willende voortzetten, moeten wij beginnen met de namen te vermelden van de winners der prijzen bij het ringrijden op eergisteren: 1ste prijs, een zilveren horologie, aan Jan Kreffer, van Loosduinen; 2de prijs, een zilveren tabaksdoos, aan Jan Roodakker, van Wassenaar; 3de prijs, een met zilver gemonteerd glas, aan Willem Vogels, van Wassenaar; 4de prijs, een zilveren lucifersdoos, aan Jan Hooymans, van Voorschoten; 5de prijs, een zilveren sigarenpijp, aan Anthonie van Leersum, van Loosduinen.

Donderdag avond ten 8 ure heeft de nationale zangschool, met medewerking van de typographische zangvereeniging, Z. K. H. den prins van Oranje in zijn paleis een nationalen huldezang met fakkellicht gebragt. Het eerst uitgevoerde stuk was een volkshymne: »Nassau's Zoon Neêrlands Kroon," dichtstuk van den heer C. G. Withuys, muziek van den heer Lefebre. Daarna werden nog onderscheidene andere stukken voorgedragen en ten slotte het »Wien Neêrlandsch bloed". Vervolgens werd het geheele paleis door Bengaalsch vuur verlicht, dat een schitterend effect te weeg bragt. De prins van Oranje heeft zich voor het open raam aan de menigte vertoond, en door een zijner adjudanten de directeuren naar binnen genoodigd. Onder het aanbieden van den eerewijn betuigde Z. K. H. hun zijnen dank voor dit bewijs van genegenheid.

Na afloop der serenade stroomde alles naar het Bosch, waar door de Litteraire of Witte Societeit eene verlichting was ontstoken. De societeitstent zelve was, even als in Junij jl., schitterend verlicht, terwijl daarover een op het water aangebragte groote W. heerlijk uitkwam. Langs den vijver bevonden zich bij afwisseling sterren en de naamcijfers W., die mede prachtig in het water weêrkaatsten. Ongeveer ten 9½ ure verscheen Z. K. H., vergezeld door HDs. adjudanten, den majoor van den Bosch en jhr. de Kock. De kroonprins werd aan de societeit ontvangen door heeren commissarissen, terwijl door het muziek-corps van het reg. grenadiers en jagers het Wilhelmus werd aangeheven. Daarna werd eene door den heer Dunkler ter eere van Z. K. H. gecomponeerde feestmarsch uitgevoerd. Vervolgens werd een rood, wit en blaauw Bengaalsch vuur ontstoken. Tot 11 ure is de prins in de societeit verbleven, en heeft daar de uitvoering van vele uitstekende stukken, waaronder les Partisans, bijgewoond.

De dag van gisteren was bestemd tot het houden eener harddraverij met paard en chais, waartoe 18 paarden waren ingeschreven, zoowel van hier als van omliggende gemeenten in Zuidholland, alsmede uit Noordholland en Friesland. Even als op den vorigen dag, was de Maliebaan door een talrijk publiek gevuld. Ten half twee ure nam dit volksfeest een aanvang en omstreeks 2 ure kondigde de muziek door het spelen van het Wilhelmus de komst van Z. K. H. den prins van Oranje aan. Hij nam plaats in de daartoe bestemde loge en bleef een poos de harddraverij gadeslaan, waarna hij het terrein weder verliet. Intusschen werd de kampstrijd voortgezet, de vlugheid der paarden en de bedrevenheid der pikeurs droegen aller bewondering weg. Ten half vijf ure moest de beslissende rid gedaan worden tusschen de twee nog overgebleven mededingers, en de uitslag daarvan was

dat de prijs (een zilveren koffijkan en dito melkkan) werd behaald door de zwartbles merrie *Bleske*, van den heer Heringa Cats te Leeuwarden, en de premie door de zwarte langstaart merrie van den heer Wassenaar van St. Jacob. De burgemeester rigtte daarop het woord tot de overwinnaars en zeide o. a. »Gij Friezen hebt wederom den alouden roem uwer provincie gehandhaafd; ik wensch u geluk met de behaalde zege. Het gemeentebestuur, deze feesten willende opluisteren, heeft eenige prijzen uitgeloofd, die gij zoo aanstonds ontvangen zult, niet zoozeer als eene belooning, maar als eene herinnering aan den belangrijken dag van heden, die mede strekt ter viering van den 18den verjaardag van den prins van Oranje. Hij reikte daarop prijs en premie aan de daarop regthebbenden uit en hoopte dat de bekroonden dezen dag in herinnering zouden houden en besloot deze zijne korte en gevoelvolle toespraak met den uitroep: Leve Oranje!

De avond van dezen derden feestdag was niet minder luisterrijk dan die der vorige dagen. In den schouwburg had het aangekondigde zangersfeest en de wedstrijd van liedertafels plaats door de liedertafel Cecilia alhier uitgeschreven. De zaal was geheel met toehoorders gevuld en behalve Z. M. de koning waren al de leden van het kon. gezin aldaar tegenwoordig. Na de uitvoering van eene statige overture van den heer Lubeck nam de wedstrijd een aanvang. Van de acht liedertafels, die zich hadden aangegeven, namen slechts vijf daaraan deel, drie hadden door omstandigheden daarvan afgezien. Door *Eutonia*, van Amsterdam, werd uitgevoerd *Im Walde* en *Frühlings Nahen*; door *Vereeniging*, van 's Gravenhage, twee liedekens van Heye, *in t' Bosch* en *Jan Maat*; door *de Avondster*, van Leyden, een gedicht van Egon Ebert, *Die Welt ist so schön* en de zoo moeijelijke ouverture uit de Zauberflöte van Mozart voor 4 mannenstemmen ingerigt; door *Rotte's mannenkoor Das Kirchlein* en *Die Prager Musikanten*, en door *Euterpe*, van Amsterdam, Abt's *Ruhe* en het lied van Heye *Holland en Oranje*. De uitvoering was van dien aard dat de toehoorders eenparig van gevoelen waren, dat de jury eene moeijelijke taak te vervullen had. Nadat de tweede afdeeling door eene ouverture van den heer van der Does was begonnen en de 's Gravenhaagsche liedertafel een tweetal passende gezangen had uitgevoerd, trad de heer Soury, president van de liedertafel Cecilia op om de uitspraak der jury mede te deelen. Hij verklaarde dat, daar de uitvoering zoo verdienstelijk was, het de jury leed deed slechts een drietal te kunnen bekroonen. Aan *Euterpe* bood hij den eersten prijs aan, aan *Eutonia* den tweeden en aan *de Vereeniging* den derden. Hij achtte zich echter gelukkig, door de ondersteuning van H. M. de koningin daartoe in staat gesteld, aan ieder der liedertafels ter herinnering aan dit feest eene zilveren medaille te kunnen aanbieden. Deze uitspraak werd door al de aanwezigen met geestdrift vernomen, die nog hooger klom toen door al de liedertafels het volkslied werd aangeheven.

Intusschen was er weder eene groote menigte vreemdelingen aangekomen en de omtrek der Maliebaan weder met duizenden menschen gevuld, om het vuurwerk, dat ten 11 ure zou worden ontstoken, te zien. Even na 11 ure verkondigde een luid hoezee! dat H. M. de koningin, HH. KK. HH. de prinsen van Oranje en prins en prinses Hendrik op het terrein waren aangekomen. Twee vuurpijlen gaven toen het teeken dat het vuurwerk een aanvang nam. Dat vuurwerk mag inderdaad allerluisterrijkst worden geheeten, en doet den vervaardiger, den heer van der Burgh, van Amsterdam, alle eer aan. Gelijk gewoonlijk werd het luchtgewelf dikwerf door vuurpijlen, bloemvazen, zonnen, sterren en verschillende o. a. nationale kleuren verlicht. Verder bestond het vuurwerk uit spiraal-vuur, fonteinwerk en cascades, globes, mozaik-vuur, pyramides en Mercuriusstaven. Maar bovenal muntten uit het eerste en laatste stuk. Het eerste stuk was eene toepasselijke decoratie, in het midden waarvan eene inscriptie ter eere van Z. K. H. den prins van Oranje, omgeven door eene uitgebreide cascade van verschillende vuren, eindigende met canonnades. Het vuurwerk werd besloten door eene prachtige decoratie, bestaande in eene breede colonnade, dragende de jaartallen 1840 en 1858. In het midden daarvan bevond zich een eerzuil, waarin het uit Bengaalsch vuur zamengesteld gekroond naamcijfer W prijkte, omgeven door bloemrijk vuur en eindigende met bouquetten en canonnades. Dit stuk verwierf luide blijken van goedkeuring.

Eerst toen het vuurwerk was afgeloopen, verliet de kon. familie het terrein, onder de toejuichingen van de bijeenverzamelde menigte, en de algemeene feestvreugde bleef tot laat in den nacht voortduren. Ook de bovengenoemde liedertafels bragten nog eenige aangename uren in de societeit de Vereeniging door.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 9 September.

Prins Alfred zal, voor dat hij zich aan boord van de *Euryalus* naar de Middellandsche zee begeeft, nog een uitstapje naar Potsdam doen, ten einde zijne zuster te bezoeken.

— Onder de vraagstukken, betreffende het binnenlandsch bestuur, die thans aan de orde van den dag zijn, bekleedt de hervorming van het kiesstelsel de eerste plaats, want zij wordt door de natie met verlangen te gemoet gezien. Naar men verneemt houdt lord Derby zich onledig met het zamenstellen van het daartoe noodige wets-voorstel, dat hij nog voor Kersmis bij het parlement wil indienen. Tegen dien tijd bijeengeroepen, zouden de beide huizen weder tot Februarij uiteengaan. Men wil dat de voordragt in zeer milden geest zal vervat zijn en dat de verwachtingen van het land ten dezen opzigte zullen overtroffen worden.

— In finantiele kringen alhier is er sprake van eene aanzienlijke nieuwe Russische leening. Keizer Alexander zou het voornemen hebben opgevat om het muntstelsel in zijn rijk te verbeteren, waartoe men niet minder dan 100 millioenen roebels noodig acht. Hoewel de Russische regering een groot vertrouwen geniet, is het twijfelachtig of men op nieuw eene zoo aanzienlijke som aan het buitenland zal toevertrouwen.

— Ten gevolge van talrijke adressen uit Italië ontvangen, omtrent het voorval te Bologna, alwaar een 6-jarig kind door de kerkelijke overheid aan Israëlitische ouders met geweld is ontnomen, op grond dat het vroeger heimelijk was gedoopt, heeft het collegie van afgevaardigden der Israëlitische kerk alhier eene commissie benoemd om in deze alles te doen wat de loop der zaak mogt vereischen. Die commissie zal zich in betrekking stellen met de hoofdbesturen van de kerkelijke zaken der Israëliten in Frankrijk en Nederland, de zaak onder de aandacht der Engelsche dagbladpers brengen, de medewerking van Engelands regering inroepen, en des noods eene deputatie naar den Paus zenden. Aan het hoofd der commissie staat sir Mozes Montefiore, een lid van het stedelijk bestuur alhier.

— De hertog van Cambridge heeft Dingsdag ll. eene wapenschouwing gehouden over de troepen te Dover. Een groot aantal 60-ponders en ander zwaar vestinggeschut zijn in den jongsten tijd verzonden geworden naar de verschillende havens en steden aan de Engelsche kust, alles volkomen uitgerust en voorzien, met toestellen voor het werpen van gloeijende kogels en andere projectilen van de meest vernielende werking. De generaal-majoor Peel en twee andere officieren van rang houden zich met het officieel bezoeken der kusten, met het oog op een uitgebreid stelsel van verdediging bezig, waarbij de haven van Portsmouth geenszins vergeten is. Buiten twijfel zal zoodanig plan eerlang aangeboden worden.

— De gemeenschap met de Vereenigde Staten langs den atlantischen telegraafkabel is nog niet hersteld. Echter leest men daaromtrent in den *Times* eene geruststellende verklaring van den heer Whitehouse, die vroeger in dienst der maatschappij was. Volgens hem is het ongeval veroorzaakt door een verzuim, daar men niet genoeg in aanmerking schijnt te hebben genomen, dat het gedeelte van den kabel, hetwelk onmiddellijk aan de Iersche kust reikt, te veel aan den invloed van het weder en aan de beweging van het water was blootgesteld. Door aanwending van gepaste middelen hoopt men het gebrek spoedig hersteld te zien.

— In het zuiden van Staffordshire hebben duizenden arbeiders in de steenkolen-mijnen den arbeid gestaakt en hooger loon geëischt.

— Allerwaarschijnlijkst is het schip *Ultonia*, kapitein Baker, dat met 183 passagiers aan boord, in November 1857 van Engeland naar Melbourne is vertrokken, verongelukt. Sedert den 15den Maart heeft men noch van het schip noch van de passagiers iets vernomen.

— De regering in Brazilië heeft bij de kamer van afgevaardigden aldaar eene wet ingediend, waarvan de strekking is om de burgerlijke huwelijksverbindtenis, onder zekere beperkingen, in te voeren. Zij wil daardoor de landverhuizers voor moeijelijkheden vrijwaren, want gelijk men weet is aldaar onlangs een huwelijk als nietig beschouwd, omdat het niet door de katholieke kerk was bekrachtigd.

— Statistieke tabellen uit Victoria in Australië toonen aan dat van de ongeveer 470,000 inwoners dier volkplanting slechts 1[illegible],000 tot het vrouwelijk geslacht behooren, zoodat de mannelijke inwoners de vrouwelijke met 336,000 overtreffen.

— De jongste brievenmaal uit Australië heeft berigt gebragt dat de heer Gregory van den togt, dien hij tot onderzoeking van het binnenste van Nieuw-Holland had ondernomen, behouden is teruggekeerd met allen, welke deel van deze wetenschappelijke expeditie uitgemaakt hadden. Waar door velen eene barre zandwoestijn ondersteld werd, had hij eene onafzienbare uitgestrektheid vlak, maar voor bebouwing geschikt land ontdekt, alsmede eene groote rivier.

FRANKRIJK.

PARIJS, 9 September.

De *Moniteur* berigt dat de opbrengst der indirecte belasting over de maand Augustus ll. 6 millioen fr. meer is geweest dan in Augustus 1857.

— Het vertrek van prins Napoleon naar Algerie, dat op 25 September was bepaald, is eene maand uitgesteld. Z. H. is zeer werkzaam om de belangen der aan zijne zorg toevertrouwde kolonie te behartigen.

— Het berigt omtrent de uitgifte eener medaille aan de strijders in China wordt tegengesproken.

— Het dagblad *le Pays* deelt berigten mede uit Japan van 10 Julij. Daarin wordt gemeld, dat de regering van dat rijk voortgaat met het nemen van maatregelen, met het oog op de met de verschillende vreemde mogendheden gesloten verdragen. Bij een besluit van den keizer is magtiging verleend tot het oprigten van handelsbeurzen te Simoda, Nagasaki en Hakodadi; verder zijn er makelaars aangesteld om de handelsbetrekkingen met de vreemde natiën gemakkelijk te maken. Gelijk men weet heeft de regering der Vereenigde Staten onder anderen aan den keizer van Japan ten geschenke gegeven een kleinen spoorweg en een elektrischen telegraaf. De laatste is door een Japansch ingenieur opgesteld en werkt volmaakt over een afstand van 5 mijlen. De keizer was zoo voldaan over deze uitkomst, dat hij bevolen heeft de provinciën Gokinai, Tokaido, Fekou-ro-Kendo, Sanyodo en Saikaido in telegrafische gemeenschap met de hoofdstad Yeddo te brengen. Misschien zal de uitvoering wel op de lange baan geschoven worden, maar het voornemen alleen is reeds een teeken van vooruitgang. Een te Simoda gevestigd Amerikaansch huis heeft reeds aan de regering voorstellen gedaan voor den verkoop van het benoodigd materieel.

Overigens schijnt het thans zeker, en dit is zeer belangrijk, dat de keizer tot de afschaffing of liever hervorming van de in 1614 door keizer Dai Fusama tegen de Christenen uitgevaardigde edikten besloten heeft. Voortaan zullen dus de in de havens van Japan verblijf houdende agenten van vreemde mogendheden een of meer geestelijken ten behoeve van zich zelven en hunne landgenooten kunnen medebrengen. Sedert de 17de eeuw was zulks ten strengste verboden.

— Men wil beweren dat de keizer van China zijnen vertegenwoordiger bij het Fransche hof reeds heeft benoemd.

— De heer Babinet heeft in het *Journ. des Déb.* eenige opmerkingen geplaatst over den atlantischen telegraafkabel. Hij en meer andere kundige mannen zijn nog voor het welslagen der onderneming beducht, van wege den grooten afstand welke door de electriciteit moet worden doorloopen, iets dat vele bezwaren oplevert, en waarvan zelfs de kabel die ons met Algerië verbindt zeer dikwijls het bewijs geeft.

— Door de regering is aan eenige deskundigen gevraagd, of het leggen der draden van den electrieken telegraaf in de nabijheid van kruidmagazijnen gevaarlijk is. Daarop is geantwoord, dat de electrieke stroom, welke ten dienste der telegrafie wordt voortgebragt, niet gevaarlijk is, doch dat de electriciteit der lucht, wanneer de bliksem de telegraafdraden treft, zeer gevaarlijk voor kruidmagazijnen zou kunnen zijn; daarom wordt voorgesteld, de draden onder den grond te leggen, wanneer de linie digter dan 100 ellen langs kruidmagazijnen loopt.

— Onlangs had de heer Chevreau, prefect van het dep. der Sarthe, eene circulaire uitgevaardigd, waarin hij de colportage van den bijbel in dat département verbood, op grond dat de godsdienst der meerderheid moest geëerbiedigd worden. Men was het van de wijsheid en gematigdheid van den minister van binnenl. zaken wel wachtende, dat hij dit schrijven zou afkeuren. Thans wordt door de dagbladen eene tweede circulaire van den genoemden prefect medegedeeld, waarin hij verklaart dat het zijne bedoeling niet is geweest om aan de protestanten de verspreiding van den bijbel te beletten, maar dat hij slechts de colportage van wege vreemde genootschappen heeft willen verbieden, die daarvan gebruik konden maken om onrust in het land te verwekken.

— De bekende Gérard, de leeuwenjager, heeft in een zijner jongste brieven de expeditie beschreven, welke hij tegen een reusachtigen leeuw heeft ondernomen. Hoewel hij als overwinnaar is teruggekeerd, heeft het hem dezen keer zeer groote inspanning gekost. Hij zegt onder anderen, dat in de onder-divisie Bona minstens 60 à 70 leeuwen huizen, die gedurende het laatst verloopen jaar 10,000 stuks groot en klein vee hebben verslonden of gedood.

— Te Cette is de bergplaats der machines van den Zuider-spoorweg afgebrand, waarvan men de schade op 150,000 fr. begroot.

PRUISSEN.

BERLIJN, 9 September.

Het wordt nu meer en meer waarschijnlijk dat met 23 Oct. het regentschap voor goed aan den prins van Pruissen zal worden opgedragen. Aan eenen troonsafstand wordt weinig gedacht. In den boezem van het ministerie moet groote oneenigheid bestaan over de vraag of de kamers al of niet in het te nemen besluit zullen gekend worden. De minister van justitie, de heer Simon, is van gevoelen dat, bijaldien de tusschenkomst der kamers niet wordt ingeroepen, de koning tot eenen troonsafstand zal moeten besluiten. De koning en zijne omgeving zijn echter met het regentschap voor eenen onbepaalden tijd zeer ingenomen.

— Te Frankfort is een bejaard persoon, die zich voor een Nederlander uitgeeft, in verzekering bewaring genomen, bij gelegenheid dat hij de uit eene kerk gestolen zilveren rozenkrans hier ter stede wilde verkoopen.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 6 September.

Ter viering van de geboorte van den kroonprins is door den aartshertog Maximiliaan, gouverneur-generaal in Lombardye, op zijn landgoed te Monza een buitengewoon groot volksfeest gegeven. Men schat het aantal der deelnemers aan dit feest, die uit de omstreken van Milaan en Bricenza waren gekomen, op 100,000.

— De schoolknapen, die onlangs door de regtbank te Lemberg schuldig werden verklaard aan landverraad, hebben van den keizer verzachting van straf gekregen. De ter dood veroordeelde zal zijne misdaad met 2 jaren gevangenis moeten boeten, en aan al de overigen is een groot deel van hunnen straftijd kwijtgescholden.

— Het onlangs herbouwde klooster te Sadowa Wissnia in Gallicië is op den 2den dezer binnen 4 uren tijds afgebrand.

RUSLAND.

Op den 1sten September, des morgens ten 8 ure, heeft eene vreeselijke ontploffing plaats gehad in de fabriekstad Ochta, nabij Petersburg gelegen. Door het vlam vatten van 60,000 ℔ buskruid zijn 33 arbeiders op de plaats gedood en 37 zwaar gekwetst; behalve het laboratorium, 14 fabrieken, kapellen, 3 magazijnen en eene gansche straat, welke totaal vernield zijn, is geen enkele glasruit in de gansche stad heel gebleven. Er wordt een gestreng onderzoek naar de oorzaak van het onheil in het werk gesteld.

— Naar men verneemt is het aan de Russische stoombootmaatschappij gelukt te Villafranca, eene havenstad van Sardinië, een terrein aan te koopen, alwaar een dok voor die maatschappij zal worden aangelegd. Zij zal nu eerstdaags als eene geduchte mededingster van de Oostenrijksche Lloyd optreden.

— In industriële kringen wordt veel gesproken over de ontdekking van den bekwamen mineur in Siberië, den heer Popass, die in het land van Kirghisz rijke kopermijnen heeft ontdekt. Men heeft er een blok gedegen koper, ter zwaarte van 6500 Ned. ℔, opgedolven.

TURKYE.

Te Erzerum in Klein-Azië is op 15 Aug. een r. k. kerkgebouw ingewijd. De Sultan had in 1857 verlof tot het bouwen dier kerk verleend.

— Dezer dagen kwam te Konstantinopel eene jonge dame uit Syra aan, die zeer veel in te brengen had tegen het onderzoek harer koffers en doozen aan het kantoor der inkomende regten, omdat hare kleederen daardoor te veel zouden lijden. Hieromtrent gerust gesteld ving het onderzoek aan en men bevond dat zij voor eene waarde van 250,000 piasters aan valsch papier wilde invoeren. Men gelooft, dat zij met eene bende gaauwdieven in gemeenschap staat.

STADS-BERIGTEN.

Het Hoofd van het Gemeente Bestuur van Leyden, doet te weten, dat op heden is ontvangen en aan den Ontvanger der Directe belastingen ter hand gesteld, een op den 7den dezer maand invorderbaar verklaard Kohier voor de belasting op het Personeel, 7de gedeelte, inhoudende gevraagde schattingen van Wijk 6, 7, 8 en 9, over het dienstjaar 1858 en 1859, en dat ieder verpligt is zijnen aanslag op den bij de wet bepaalden voet te voldoen.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Het Hoofd van het Gemeentebestuur voornoemd,

LEYDEN, 11 September 1858. J. C. BUCAILLE, Wethr. 1e. Burgemeester.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, —

Gezien de circulaire van den Staatsraad Commissaris des Konings in deze Provincie, van den 18den Augustus jl., A. no. 6803/1 (1ste afd.), *Provinciaalblad* no. 91.

Doen te weten, dat, ingevolge beschikking van den Minister van Binnenl. Zaken, de bepaling van art. 37 der wet van den 13den Augustus 1857 (*Staatsblad* no. 103) ook van toepassing is op hulp-onderwijzers van bijzondere scholen, waaruit voortvloeit dat geen *hulp-onderwijzer* in eenige bijzondere school onderwijs mag geven, dan nadat zijn getuigschrift van goed gedrag door Burgemeester en Wethouders der gemeente, in welke de school gevestigd is, geviseerd en, na in orde bevinding daarvan, het bewijs bedoeld bij lett. C van gemeld art. 37 der wet, aan hem afgegeven is.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

LEYDEN, 7 September 1858. J. C. BUCAILLE, Wethr. 1e. Burgemeester.

v. PUTTKAMMER, Secretaris.

PATENTBLADEN.

De BURGEMEESTER VAN LEYDEN doet te weten, dat de ingevulde patentbladen, over het dienstjaar 1858 en 1859, voor al de Wijken, ter Secretarie dezer Gemeente verkrijgbaar zijn, dagelijks, uitgezonderd de Zondagen, van des voormiddags tien tot des namiddags een ure en wel tot en met den 18den dezer maand, terwijl na het verstrijken van dien tijd de onafgehaalde patentbladen aan de Deurwaarders der directe belastingen ter bezorging zullen worden afgegeven.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Cour.* worden afgekondigd.

De Burgemeester voornoemd,

LEYDEN, 4 September 1858. STOFFELS, Wethr. 1e. Burgemeester.

LANDBOUW-TENTOONSTELLING
te VOORSCHOTEN,
Woensdag, 15 September 1858.

Des middags ten 12 ure **Ringrijderij** in het Dorp.

Van des middags 2 tot des avonds 11 ure, **Muziek** van het corps Muziekanten der Leydsche Schutterij.

Des avonds **Verlichting** van het Dorp.

☞ Op den 15den September zullen **alle** treinen aan het Station te *Voorschoten* ophouden.

PROCUREUR M. E. BOOY

is **verhuisd** van de Haarlemmerstraat naar de Mare, Wijk VI. No. 1179.

GAZ-COKE

zijn van heden af weder te bekomen, alsmede Engelsche en Brabantsche **Steenkolen** en verdere Brandstoffen, bij den Ondergeteekende in de Kraaijerstraat bij de Hoogewoerd, tegen de civielste prijzen.

LEYDEN, 7 September 1858. PH. VAN DER HEYDEN.

De Ondergeteekende maakt zijnen geëerden Begunstigers bekend, dat hij zijn Magazijn van **Turf, Hout** en **Steenkolen** heeft *geopend* op het Levendaal, hoek van de Bolwerkstraat, Wijk III. No. 264.

Zoowel door het leveren tegen een zeer matigen prijs, als door het dadelijk en stipt opvolgen van elke order, hoopt hij het vertrouwen waardig te worden.

B. TEUNISSEN.

☞ Bestellingen worden aangenomen bij J. M. S. SANDERS, Mr. Timmerman en Metselaar, Haarlemmerstraat bij de Bakkersteeg, Wijk VI. No. 516.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene Fransche **Piano**, zeven Octaaf, zijnde fraai van toon en van goede constructie, prijs *f* 240; te bevragen bij H. M. DE GRAAF, Bloemmarkt alhier, waar tevens voorhanden zijn nieuwe Fransche **Piano's** uit beroemde Fabrieken.

PUBLIEKE VERKOOPING,

Op Woensdag den 15den September aan het VERKOOPHUIS op de Hooigracht, van eenige manonyhouten **Meubelen en Inboedel**, bestaande voornamelijk in: Linnen- en Buffetkasten, Trumeaux met marmeren blad, Tafels, Stoelen, Canapé, Piano, Violoncel, Schilderijen van oude en nieuwe meesters, opgezette Vogels, een Tafelservies, Glaswerk, alsmede keurig Tafel- en Bedlinnen en hetgeen verder zal worden aangeboden.

Alles daags te voren te zien.

PUBLIEKE VERKOOPING,

In het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen *Leyden*, op Zaturdag den 18den September 1858, bij opbod, en op Zaturdag den 25sten September 1858, bij afslag, telkens des avonds ten zeven ure, van de navolgende HUIZEN EN ERVEN, allen staande en gelegen te *Leyden*, als:

Twee HUIZEN EN ERVEN, aan de westzijde van de Oostvoldersteeg, Wijk V, No. 866 en 866a. — Een HUIS, LOOTS EN ERF, aan de oostzijde van de Middelstegracht, Wijk VII. No. 612. — Een HUIS EN ERF, aan de zuidzijde van de Groenesteeg, Wijk VIII. No. 718. — Een DITO, aan de oostzijde van de Langestraat, Wijk VIII. No. 739. — Een ROESTALLING daarnevens, Wijk VIII, No. 740. — En een HUIS EN ERF, aan de oostzijde van de Heerengracht, tusschen de Groenesteeg en den Nieuwen Rijn, Wijk VIII. No. 805. — Breeder bij biljetten omschreven.

Zijnde nadere informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris A. WYNSTROOM.

OPENBARE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, op Zaturdag den 25sten September 1858 bij veiling en op Zaturdag den 2den October 1858 bij afslag, beide de dagen des avonds ten 7 ure, ten overstaan van den Notaris Mr. J. L. KLAVERWYDEN, te *Leyden*, van:

No. 1. Een HUIS EN ERVE, voorzien van vier Beneden- en drie Boven-Kamers, meest allen behangen en met Stookplaatsen, ruime Keuken, Binnenplaats, Kelder en verdere commoditeiten, staande en gelegen te *Leyden*, aan de oostzijde van de Heerengracht, aan den hoek van en strekkende langs den Zuidsingel, waarop hetzelve twee uitgangen heeft, geteekend Wijk VIII. No. 774 en 774aaa, Kadaster Sectie C. No. 1180, groot 1 roede, 96 ellen.

No. 2. Een HUIS EN ERVE, geschikt tot uitoefening van alle affaires, in den laatsten tijd gebezigd tot *Rijtuig-Schilderswinkel*, bevattende beneden een groot Voorhuis met Kantoortje, voorts Binnenkamer, Keuken, Kelder en Binnenplaats, boven, ruime Voorkamer met Alcove, twee Achter-Kamers, Droog- en Turfzolders en verdere gemakken, staande en gelegen als voren, aan de noordzijde van de Hoogewoerd, tusschen de Rijnstraat en Binnenvestgracht, geteekend Wijk III. No. 334, Kadaster Sectie D. No. 126, groot 1 roede, 65 ellen.

Op het perceel No. 1 kan desverkiezende twee derde gedeelte van de Kooppenningen als eerste hypotheek tegen eene jaarlijksche aflossing en 4½ pCt. gevestigd blijven.

De beide perceelen zijn te bezigtigen daags voor en op de dagen van veiling en afslag, van des voormiddags 10 tot des namiddags 2 ure.

Nadere informatiën te bekomen ten Kantore van bovengenoemden Notaris, bij wien tusschen de veiling en den afslag verhoogingen zullen worden aangenomen, tegen genot van een vijfde van iedere verhooging.

BEURTSCHEPEN IN LADING IN DE HAVEN, ALHIER.

Naar	*Zwolle*,	Maandag	12 ure,	Schipper	.
»	*Alkmaar*,	Woensdag	10 »	»	L. KROON.
»	*Sneek*,	»	12 »	»	S. DE VRIES.
»	*Apeldoorn*,	Donderdag	12 »	»	H. WIEPKEN.
»	*Deventer*,	»	12 »	»	G. BROUWER.
»	*Kampen*,	»	12 »	»	K. ROZENDAAL.
»	*Zutphen*,	»	12 »	»	J. GOOSSENS.
»	*Hoorn*,	Vrijdag	10 »	»	J. RAJER Jz.

☞ De vertrekuren zijn opgegeven volgens de Reglementen, echter komen sommige schepen wel eens later door. De goederen kunnen desverkiezende bij den Bestelder B. v. DORSTEN Cz., geborgen worden, bij wien de naauwkeurigste inlichtingen zijn te bekomen voor de Provincien Noord-Holland, Gelderland, Drenthe, Overijssel, Groningen en Friesland.

PRIJZEN DER OLIE, Amsterdam 10 September.

Raapolie, op 6 w. *f* 44½ cont. *f* 43. Lijnolie, op 6 w. *f* 33½ cont. *f* 32½.

TER MARKT TE LEYDEN AANGEVOERD.

10 en 11 September.	Verkochte hoeveelheid		Prijzen. Laagste	Hoogste
Winter-Tarwe	18	mud.	*f* 9.—	*f* 10.—
Zomer »	10	»	- 7.50	- 8.50
Winter-Rogge	43	»	- 7.—	- 7.50
Gerst	23	»	- 5.50	- 6.—
Chevalier	19	»	- 6.50	- 7.25
Zware Haver	20	»	- 5.50	- 6.—
Ligte »	26	»	- 5.—	- 5.25
Duivenboonen	7	»	- 9.—	- 9.50
Paardenboonen	10	»	- 8.75	- 9.25
Stieren	5	stuks	- 44.—	- 123.—
Ossen (slagt)		»	-	-
Kalfkoeijen	14	»	- 98.—	- 156.—
Vettekoeijen	104	»	- 126.—	- 210.—
Varekoeijen	66	»	- 30.—	- 86.—
Kalveren (vette)	54	»	- 22.—	- 55.—
» (magere)	12	»	- 6.25	- 11.50
Hamels magere		»	-	-
Hamels vette	156	»	- 15.75	- 22.—
Ooijen magere	66	»	- 6.25	- 9.—
Ooijen vette	28	»	- 11.50	- 19.—
Lammeren magere		»	-	-
Lammeren vette jarige		»	-	-
Varkens magere	40	»	- 10.—	- 16.—
Varkens vette		»	-	-
Varkens Biggen	80	»	- 3.—	- 6.—
Boter 1ste qualiteit	5140	N. ℔	- 1.35	- [illegible]
Boter 2de »			- 1.17½	- [illegible]
Turf haardbr. 1ste soort	380	ton	- 0.60	- 0.75
» (lange graauwe)	11250	»	- 0.20	- 0.25
Lange Zwarte	18718	»	- 0.25	- [illegible]
Sponturf		»	-	-

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.
VRIJDAG 10 September.

		Laagst. koers	Hoogst. koers	Gebleven
NEDERLAND Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	65	—	—
Dito Certificaten	» 3 »	77¼	77 [illegible]	—
Dito dito	» 4 »	99 [illegible]	99 [illegible]	99 [illegible]
Amortisatie Syndicaat	» 3½ »	94 [illegible]	—	[illegible]
Handelmaatschappij	» 4½ »	138⅞	139⅛	139 [illegible]
O. I. Leening	» 4	—	—	[illegible]
Aandeelen Holl. Spoorweg	» 4½ »	—	—	[illegible]
Dito Rijn-Spoorweg	» 4½ »	101⅜	[illegible]	—
BELGIE,	» 2½ »	—	[illegible]	[illegible]
Dito bij ROTHSCHILD	» 2½ »	53⅝	[illegible]	[illegible]
Dito dito	» 4½ »	—	[illegible]	[illegible]
FRANKRIJK, Certif.	» 3 »	—	—	—
Dito dito	» 4½ »	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	» 1½ »	29 [illegible]	29 [illegible]	29 [illegible]
Dito Obligatiën	» 3 »	45 [illegible]	45 [illegible]	45 [illegible]
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	39⅞	39 [illegible]	39⅞
Bewijzen Coupons		5 [illegible]	—	[illegible]
PORTUGAL, te Londen	» 3 »	47 [illegible]	[illegible]	[illegible]
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	106 [illegible]	[illegible]	[illegible]
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	104 [illegible]	[illegible]	[illegible]
Certif. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	92 [illegible]	[illegible]	[illegible]
Dito 1840	» 4 »	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4 »	87 [illegible]	[illegible]	[illegible]
Dito dito Nieuwe	» 4 »	—	—	[illegible]
Inschrijving in Assign.	» 6 »	—	—	[illegible]
Certificaten van dito	» 6 »	67 [illegible]	—	[illegible]
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500 »	155 [illegible]	158	[illegible]
Dito Obligatiën	» 4 pCt.	8 [illegible]	8 [illegible]	[illegible]
PRUISSEN, Obl. te Londen	à 4½ »	—	[illegible]	[illegible]
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	» 5 »	81	[illegible]	[illegible]
Dito	» [illegible] »	63 [illegible]	63½	[illegible]
Dito Metall.	» 5 »	78	78 [illegible]	[illegible]
Dito Nieuwe	» 5 »	87	—	[illegible]
Dito 1847	» 2½ »	39 [illegible]	39⅞	[illegible]
BRAZILIE, 1824 100 ℔	» 5 »	100½	—	[illegible]
SARDINIE,	» 5 »	—	—	[illegible]
PERU, Geldleening 1854	» 4½ »	—	—	[illegible]
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	» 4½ »	36 [illegible]	36	36
GRENADA, Obligatiën	» 3½ »	1 [illegible]	19 [illegible]	[illegible]
MEXICO, Obligatiën 1851	» 3 »	20 [illegible]	20 [illegible]	20 [illegible]
N.-AMERIKA, Bankactiën		—	—	[illegible]

Koers van het Geld. Beleening 3 pCt. Prolongatie 2½ pCt. Wissel-Disconto [illegible]

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. C. DRABBE.